

Sygn. akt III U 228/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Józef Pawłowski

Protokolant st. sekr. sądowy Ewelina Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 14 kwietnia 2015 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy K. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania K. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 20 lutego 2015 r., **znak:** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy K. S. prawo do emerytury w ustawowej wysokości, począwszy od dnia 20 lutego 2015 r.

Sygn. akt III U 228/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 14 kwietnia 2015 r.

Decyzją z dnia 20 lutego 2015 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy K. S. prawa do emerytury.

W podstawie prawnej powołano art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

(Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu wskazano, że Zakład odmówił przyznania emerytury, ponieważ nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy

w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wskazano, iż nie został uznany okres pracy od 1 października 1981 r. do 18 kwietnia 1995 r., jako pracy w szczególnych warunkach, ponieważ ze świadectwa pracy z dnia 18 kwietnia 1995 r. i z zaświadczenia z dnia 5 maja 2011 r. wynika, że wnioskodawca pracował na stanowisku kierowcy ciągnikowego i robotnika fizycznego w gorzelnicy, więc trudno stwierdzić, w

jakim okresie wnioskodawca zajmował wymienione stanowiska. Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 2 miesięcy i 3 dni; składkowe – 25 lat, 3 miesięcy i 11 dni; łącznie – 25 lat, 5 miesięcy i 14 dni, w tym w szczególnych warunkach/charakterze – 9 lat i 10 dni.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył w dniu 2 marca 2015 r. wnioskodawca K. S..

Na uzasadnienie swojego stanowiska podał, że pracował w szczególnych warunkach od 1 października 1981 r. do 27 marca 1992 r. w Gospodarstwie Rolnym (...) Skarbu Państwa w L. jako kierowca ciągnika. Natomiast od 28 marca 1992 r. do 18 kwietnia 1995 r. był zatrudniony na stanowisku robotnika fizycznego w gorzelni rolniczej jako zacierowy. Pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu wskazano w szczególności, że wnioskodawca przedstawił dokumenty stwierdzające wykonywanie pracy w szczególnych warunkach na okres zatrudnienia od 3 czerwca 1976 r. do 31 lipca 1979 r., od 1 sierpnia 1979 r. do 30 września 1981 r. i od 19 kwietnia 1995 r. do 31 grudnia 1998 r., które to okresy zostały uznane przez organ rentowy za pracę w szczególnych warunkach, w łącznym wymiarze 9 lat i 10 dni. Ponieważ na pozostałe sporne okresy zatrudnienia od 1 października 1981 r. do 18 kwietnia 1992 r. oraz od 28 marca 1992 r. do 18 kwietnia 1995 r. wnioskodawca nie przedłożył prawidłowo wystawionych dokumentów potwierdzających zatrudnienie w szczególnych warunkach, organ rentowy odmówił uznania tych okresów za prace w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy w Przemyślu ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca K. S., ur. dnia (...), w dniu 16 lutego 2015 r. złożył wniosek o emeryturę, oświadczając w nim, iż jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, ale jednocześnie wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W aktach organu rentowego zalega dokumentacja poświadczająca przebieg zatrudnienia wnioskodawcy, z której wynika w szczególności, że: był on zatrudniony w warunkach szczególnych w Spółdzielni Kółek Rolniczych w L. od 3 czerwca 1976 r. do 31 lipca 1979 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy ciągnika; był zatrudniony w Zakładzie Rolnym (...), w pełnym wymiarze czasu pracy, w okresie od 1 sierpnia 1979 r. do 30 września 1981 r., na stanowisku kierowcy ciągnika; był zatrudniony w Gospodarstwie Rolnym (...) Skarbu Państwa w L. – następcą prawnym Państwowego Gospodarstwa Rolnego w L. w okresie od 1 października 1981 r. do 18 kwietnia 1995 r., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kierowcy ciągnikowego i robotnika fizycznego w gorzelni rolniczej; był zatrudniony w warunkach szczególnych w Gospodarstwie Rolnym w B. S. R. w okresie od 19 kwietnia 1995 r. do 1 marca 2011 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy ciągnika kołowego.

W aktach organu rentowego zalega również dokumentacja z akt osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w (...) Kombinacie Rolnym Zakładzie Rolnym (...), a następnie w Gospodarstwie Rolnym (...) Skarbu Państwa w L., jako następcy prawnym Państwowego Gospodarstwa Rolnego L.. Z dokumentacji tej wynika, że z dniem 1 sierpnia 1979 r. wnioskodawca został zatrudniony w Zakładzie Rolnym (...) – w Rejonie Produkcji Rolnej (...) na stanowisku kierowcy ciągnikowego. Rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło z dniem 19 kwietnia 1995 r. za porozumieniem stron.

Na podstawie całości zgromadzonej w aktach rentowych dokumentacji, ZUS wydał zaskarżoną decyzję z dnia 20 lutego 2015 r., na podstawie której odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, ponieważ wnioskodawca

nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

ZUS przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 2 miesięcy i 3 dni; składkowe – 25 lat, 3 miesięcy i 11 dni; łącznie – 25 lat, 5 miesięcy i 14 dni, w tym w szczególnych warunkach/charakterze – 9 lat i 10 dni.

Dowód – akta organu rentowego:

- wniosek emerytalny z dnia 15.09.2014 r.,
- świadectwa pracy, świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach,
- zaświadczenie z dnia 5.05.2011 r. wystawione przez Agencję Nieruchomości Rolnych Gospodarstwo (...) w T.,
- dokumentacja z akt osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w (...) Kombinacie Rolnym Zakładzie Rolnym (...), a następnie w Gospodarstwie Rolnym (...) Skarbu Państwa w L., jako następcy prawnym Państwowym Gospodarstwie Rolnym L.,
- zaskarżona decyzja ZUS z dnia 20 .02.2015 r.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca był zatrudniony w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w L. w Gospodarstwie Rolnym (...) od 1 października 1981 r. Wnioskodawca pracował jako kierowca ciągnika kołowego i gąsienicowego (...). Był zatrudniony przy pracach polowych – orka, siewy, bronowania, dowoził paszę do magazynów i obór, ubijał kiszonkę. W zimie woził paszę, kiszonkę do obory, wywoził obornik.

Następnie wnioskodawca od 1992 r. został przeniesiony do pracy w gorzelnii jako zacierowy. Do jego obowiązków należało przygotowywanie zacieru do alkoholu. Praca w gorzelnii odbywał się jedynie w okresie zimowym, natomiast w lecie powracał do prac polowych jako traktorzysta.

Wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Dowód:

- zeznania świadka T. J.,
- zeznania świadka K. T.,
- przesłuchanie wnioskodawcy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków T. J. i K. T. oraz wnioskodawcy K. S., jako logicznym, spójnym, wzajemnie się uzupełniającym. Wynika z nich w szczególności, w jakim charakterze i przy jakich pracach był zatrudniony wnioskodawca w spornym okresie czasu w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w L. w Gospodarstwie Rolnym (...).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy K. S. należy uznać za uzasadnione.

Na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2 art. 184).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się: okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (art. 32 ust. 1a pkt 1).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) - pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach

lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

Poza sporem pozostaje w przedmiotowej sprawie, że wnioskodawca K. S. w dniu 20 lutego 2015 r. ukończył 60 lat, jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, ale jednocześnie wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa, a ponadto wykazał na dzień 1 stycznia 1999 r. wymagany okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 2 miesiące i 3 dni; składkowe – 25 lat, 3 miesiące i 11 dni; łącznie – 25 lat, 5 miesięcy i 14 dni, w tym w szczególnych warunkach/charakterze – 9 lat i 10 dni.

Organ rentowy zaliczył wnioskodawcy na podstawie zgromadzonej dokumentacji do pracy w szczególnych warunkach okres zatrudnienia od 3 czerwca 1976 r. do 31 lipca 1979 r., od 1 sierpnia 1979 r. do 30 września 1981 r. i od 19 kwietnia 1995 r. do 31 grudnia 1998 r.

Istotą sporu w niniejszym postępowaniu była natomiast kwestia ustalenia, czy wnioskodawca był zatrudniony, co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca był również zatrudniony w warunkach szczególnych w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w L. w Zakładzie Rolnym (...) w okresie od 1 października 1981 r. do 30 listopada 1992 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kierowcy ciągnika kołowego i gąsienicowego. Ponadto zaś z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków oraz wnioskodawcy wynika, że od 1992 r. wnioskodawca w okresie zimowym był przenoszony do pracy w gorzelnii jako zacierowy, a do jego obowiązków należało przygotowywanie zacieru do alkoholu. Natomiast w lecie powracał do prac polowych jako traktorzysta.

Wskazane wyżej stanowisko wymienione zostały w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w wykazie A, dziale VIII –

„W transporcie i łączności”, poz. 3 – „Prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych”, dziale IV – „W chemii”, poz. 33 – Produkcja estrów, alkoholi, aldehydów, ketonów, eterów, tlenków organicznych i chlorowcopochodnych organicznych, produkcja kwasów organicznych

i bezwodników kwasów organicznych oraz produkcja soli kwasów organicznych, produkcja i przetwórstwo związków aromatycznych, produkcja płynów hamulcowych i chłodniczych oraz w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wykazie A, dziale VIII, poz. 3, pkt 1 – „kierowca ciągnika kołowego” i pkt 2 – „kierowca ciągnika gąsienicowego”, dziale IV, poz. 33, pkt 2 – „zacierowy

i sterylizatorowy”.

Należy mieć na uwadze, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodnione wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym również zeznaniami świadków i stron.

W postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd kieruje się regułami dowodzenia określonymi w art. 227-309 k.p.c., zwłaszcza że w przepisach regulujących postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i nast. k.p.c.) nie ma jakichkolwiek odrębności lub ograniczeń. Przeciwnie, art. 473 § 1 k.p.c. stanowi,

że w sprawach z tego zakresu nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron, co oznacza,

że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury i renty

oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi, w tym także zeznaniami świadków i stron.

Z poczynionych wyżej ustaleń wynika, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał łącznie ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a tym samym wobec nie kwestionowania spełnienia pozostałych przesłanek niezbędnych do przyznania mu prawa do emerytury w świetle wyżej powołanych przepisów, Sąd przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca,

w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W niniejszej sprawie wnioskodawca wszystkie przesłanki do nabycia świadczenia spełnił od dnia (...), a więc od ukończenia 60 roku życia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w sentencji wyroku.